

Az Európai Szociális Alap bemutatása

Az Európai Szociális Alapot 1957-ben hozták létre. Az Európai Unió legfőbb pénzügyi eszköze, az emberekbe történő befektetés céljára. Támogatja a foglalkoztatást és segíti az embereket képzettségük és készségeik fejlesztésében, annak érdekében, hogy javuljanak álláskilátásaik.

A tagállamok és a régiók saját ESZA operatív programokat dolgoznak ki annak érdekében, hogy figyelembe tudják venni a helyi valós szükségleteket. A 2007-től 2013-ig terjedő időszakban az ESZA évente több mint 10 milliárd eurót költ el valamennyi tagállamban. **A 2007 és 2013 közötti időszakban az EU tagállamai és régiói mintegy 75 milliárd eurót kapnak célkitűzéseik megvalósítására.** Ez az Európai Unió teljes költségvetésének több, mint 10%-a.

Az ESZA a több és jobb munkahely megteremtésének eszköze

Az Európai Szociális Alap (ESZA) az EU egyik strukturális alapja, amelyet azon különbségek csökkentésére hoztak létre, amelyek az EU tagállamai és régiói között jólétben és életszínvonalban mutatkoznak. Az Alap így előmozdítja a gazdasági és társadalmi kohéziót.

Az ESZA rendeltetése a foglalkoztatás előmozdítása az EU-ban. Segíti a tagállamokat abban, hogy az európai munkavállalók és cégek jobban meg tudjanak felelni az új, globális kihívásoknak.

Az ESZA távlatai

A növekedéssel és munkahelyekkel kapcsolatos stratégia az EU legfőbb stratégiája arra, hogy biztosítsa Európa és az európaiak prosperitását és jólétét ma és a jövőben. Ebben az összefüggésben az európai foglalkoztatási stratégia keretében mind a 27 tagállam együttműködik, hogy javítsák Európa képességét több jó munkahely létrehozására, illetve azért, hogy az állampolgáraik rendelkezzenek az ezek betöltéséhez szükséges készségekkel. Ez a stratégia vezeti az ESZA-t, amely európai pénzek kifizetése által járul hozzá e célok eléréséhez.

Partnerségben az ESZA-val

Az ESZA stratégiájáról és költségvetéséről az EU tagállamai, az Európai Parlament és a Bizottság egyeztetnek és döntenek. Ennek alapján az Európai Bizottsággal együttműködésben a tagállamok hétéves operatív programokat terveznek.

Ezeket az operatív programokat ezt követően az állami és a magánszektorban működő intézmények széles körén keresztül hajtják végre. E szervezetek között

megtalálhatóak nemzeti, regionális és helyi hatóságok, oktatási és képzési intézmények, nem kormányzati szervezetek (NGO-k), illetve az önkéntes szektor, továbbá a szociális partnerek, mint például a szakszervezetek és üzemi tanácsok, az ipari, vállalkozói és szakmai szövetségek, valamint egyes vállalatok.

Hogyan lehet részt venni az ESZA tevékenységében?

Az ESZA-finanszírozás a tagállamokon és a régiókon keresztül érhető el. Az ESZA közvetlenül Brüsszelből nem finanszíroz programokat.

Minden egyes **tagállam** az **Európai Bizottsággal** együtt állapodik meg a 2007 és 2013 közötti időszak ESZA-finanszírozására vonatkozó operatív programról vagy programokról, és ugyanígy járnak el azok a **régiók** is, amelyek saját operatív programmal rendelkeznek (ez nem minden régió esetében áll fenn). Az operatív programok határozzák meg az ESZA-beavatkozás prioritásait és célkitűzéseit.

Az operatív programok önálló projekteken keresztül kerülnek megvalósításra, amelyeket a **részt vevő szervezetek** (az úgynevezett **kedvezményezettek**) hajtanak végre. A kedvezményezett tervezi meg a projektet, pályázza meg finanszírozását, majd az utóbbi elnyerése esetén meg is valósítja a projektet.

Az ESZA-projektek **kedvezményezettei** között sok különféle típusú szervezet lehet: a foglalkoztatás és a társadalmi integráció területén működő közigazgatási szervek, nem kormányzati szervezetek (NGO-k) és szociális partnerek.

Az ESZA tevékenységének lehetséges kedvezményezetteinek saját tagállamuk vagy régiójuk ESZA irányító hatóságával kell felvenniük a kapcsolatot. Magyarországon a megfelelő ESZA kapcsolatfelvételi cím a www.esf.hu oldalon elérhető.

Az ESZA-projektek **résztvevői** olyan személyek, akik projekteken vesznek részt, illetve azok haszonélvezői, például azáltal, hogy új képességek megszerzésére irányuló képzésben részesülnek vagy tanácsokat kapnak álláskeresésre vonatkozóan. Szervezetek és vállalkozások is lehetnek ESZA-projektek résztvevői, például azáltal, hogy alkalmazottaik új képességek megszerzése céljából tanfolyamokra járnak, vagy a cég vezetése segítséget kap új munkamódszerekkel kapcsolatban.

Az ESZA szervezésével kapcsolatos további részletek

Az Európai Szociális Alap a társfinanszírozás és a megosztott irányítás elvein alapul.

- A társfinanszírozás azt jelenti, hogy az unió pénzügyi támogatása mindig nemzeti állami vagy magánfinanszírozás mellett valósul meg. Az EU beavatkozás szintje természetesen összefüggésben van a helyi helyzettel. Egy sor társadalmi-gazdasági tényező függvényében a társfinanszírozás a beavatkozás teljes költségének 50-85%-a között változhat.
- A megosztott irányítás azt jelenti, hogy az ESZA cselekvéseivel kapcsolatos iránymutatásokat európai szinten alakítják ki, míg a helyi végrehajtás lebonyolítását az egyes tagállamok megfelelő nemzeti vagy regionális hatóságai végzik. Ezek a hatóságok készítik el az operatív programokat, választják ki és felügyelik a projekteket.

Az ESZA alkalmazási területe: a szélesebb keret

Az ESZA finanszírozás két átfogó célkitűzés köré szerveződik:

A "konvergencia" célkitűzés:

- Ide értendő az összes olyan uniós régió, amelyben az egy főre jutó bruttó hazai termék (GDP) alatta van a közösségi átlag 75%-ának. A „konvergencia” célkitűzés értelmében támogatásra jogosult országok és régiók kapják az EU finanszírozás több, mint 80%-át.

A "regionális versenyképesség és foglalkoztatás" célkitűzés:

- Ide értendő az EU összes olyan régiója, amely nem jogosult támogatásra a „konvergencia” célkitűzés alapján.

Mind a konvergencia, mind pedig a regionális versenyképesség és foglalkoztatás célkitűzése kapcsán az ESZA az unió teljes területén az alábbi öt kulcsfontosságú cselekvési terület számára biztosít támogatást:

- A munkavállalók és a vállalkozások alkalmazkodóképességének javítása;
- A foglalkoztatáshoz és a munkaerőpiaci részvételhez történő hozzáférés bővítése;
- A hátrányos helyzetű személyek társadalmi integrációjának megerősítése a megkülönböztetés elleni küzdelem révén és a munkaerőpiachoz történő hozzáférés lehetővé tétele számukra;
- A különféle szereplők –például a munkaadók, a szakszervezetek és a nem kormányzati szervezetek- közötti partnerség előmozdítása a foglalkoztatás és a munkaerő-piaci beilleszkedés terén végrehajtandó reformok érdekében;
- A képzettség és készségek javítása, mind az egyének szintjén, mind pedig az oktatási és szakképzési rendszerek fejlesztése révén.

A legkevésbé prosperáló és a „konvergencia” célkitűzés hatálya alá tartozó tagállamokban és régiókban az ESZA a következőket is támogatja:

- Az emberi tőkébe történő befektetés bővítésére és fejlesztésére irányuló fokozott erőfeszítések, különösen az oktatási és képzési rendszerek fejlesztése révén;
- Intézményi kapacitás kialakítására és a közigazgatás hatékonyságának emelésére irányuló intézkedések nemzeti, regionális és helyi szinten.

Támogatásra jogosult régiók:

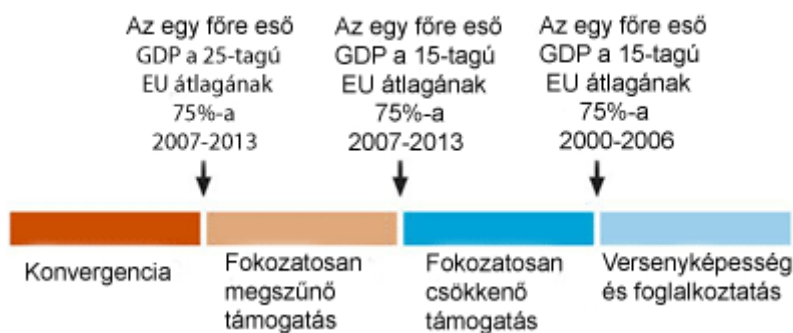
Az ESZA finanszírozás szintje régióként különböző, az adott régió relatív gazdagságától függ. Az EU régióit az EU (25 vagy 15 tagállammal számított) átlagához viszonyított egy főre jutó regionális GDP alapján négy kategóriába sorolják be

A „konvergencia” célkitűzés a következőket tartalmazza:

- Konvergencia régiók: (a 2007 és 2013 közötti időszakban) a 25-tagú EU átlagának 75%-ánál alacsonyabb az egy főre jutó GDP
- „Fokozatosan kieső” régiók: (a 2007 és 2013 közötti időszakban) a 25-tagú EU átlagának 75%-át meghaladó, de a 15-tagú EU átlagának 75%-ánál alacsonyabb egy főre jutó GDP-vel rendelkező régiók

A regionális versenyképesség és foglalkoztatás célkitűzés:

- „Fokozatosan bekerülő” régiók: (a 2000-2006 közötti időszakban) a 15-tagú EU átlagának 75%-ánál kevesebb, de (a 2007-2013 közötti időszakban) a 15-tagú EU átlagának 75%-ánál magasabb egy főre jutó GDP-vel rendelkező régiók
- Versenyképességi és foglalkoztatási régiók: az EU összes egyéb régiójára vonatkozik

Az Európai Szociális Alap Magyarországon, 2007-2013

Az Európai Szociális Alap Magyarországra vonatkozó pénzügyi terve 2007-2013 (euróban)

Operatív program	Közösségi finanszírozás	Nemzeti hozzájárulás	Teljes finanszírozás
Társadalmi megújulás	3 482 518 044	614 562 011	4 097 080 055
Államreform	146 570 507	25 865 384	172 435 891
Összesen	3 629 088 551	640 427 395	4 269 515 946

Az Európai Szociális Alap általi finanszírozásra vonatkozó magyar stratégia célja a munkaerő-piaci részvétel arányának növelése a folyamatos gazdasági növekedés támogatása érdekében, valamint a regionális különbségek csökkentése a foglalkoztatás terén, illetve a hátrányos helyzetű csoportok esélyeinek javítása. A stratégia az oktatási és szakképzési rendszer modernizálását is célul tűzi ki, így gondoskodva arról, hogy a vállalkozások rendelkezésére álljon a szükséges számú szakember, mind ma, mind pedig a jövőben. Cél továbbá a közigazgatás teljesítményének növelése.

Ez a stratégia –amelyet a strukturális alapokból támogatott egyéb programok egészítenek ki- részét képezi annak a munkahelyteremtésre és növekedésre vonatkozó összefüggő megközelítésnek, amelyet a nemzeti reformprogram tartalmaz.

Magyarország ESZA-prioritásai két, az egész országot lefedő operatív program keretében kerülnek végrehajtásra:

A Társadalmi Megújulás operatív program

A Társadalmi Megújulás operatív program veszi igénybe az ESZA-finanszírozás messze legnagyobb részét. Célja a növekedés és a foglalkoztatás fokozása olyan intézkedések révén, amelyek elsősorban az emberi erőforrások minőségének javítására összpontosítanak.

A fő prioritások a következők:

- A foglalkoztathatóság javítása és a munkaerő-piacra való belépés segítése szakképzés, a munkakeresőknek nyújtott segítség, a foglalkoztatási szolgáltatások fejlesztése, valamint a szociális gazdaság támogatása által. Kiemelt támogatást élvez a nők, a fiatalok, az idősebb korosztályok, a roma népesség, valamint a megváltozott munkaképességű emberek munkaerő-piaci részvétele arányának növelése.
- Az egyének és a szervezetek alkalmazkodóképességének javítása a képzéshez való hozzáférés és az intézményrendszer fejlesztése, valamint a szociális partnerek és civil szervezetek célzott támogatásán keresztül.

- Minőségi oktatás és hozzáférés biztosítása az egész életen át tartó tanulásra vonatkozó nemzeti stratégia végrehajtásán keresztül, különös hangsúlyt helyezve a kompetencia alapú oktatás elterjedésének támogatására és a hátrányos helyzetű tanulók szegregációjának csökkentésére.
- A felsőoktatás tartalmának és szerkezetének fejlesztése annak érdekében, hogy meg tudjon felelni a vállalkozások és a tudásalapú gazdaság szükségleteinek. A fejlesztések a kutatási és fejlesztési kapacitások fokozására is kiterjednek.
- A társadalmi integráció erősítése a hátrányos helyzetű csoportok szociális ellátórendszerhez és szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása által, a munkaerő-piaci integráció előmozdítása érdekében. Fontos támogatási területek a jelentős roma közösségek által lakott leghátrányosabb helyzetű régiók, az ifjúsági programok, illetve a helyi közösségek és a civil társadalom fejlesztése.
- A magyarországi egészségügyi ellátás nagyarányú reformjának és modernizálásának részeként támogatást fog kapni a humánerőforrás-fejlesztés javítása az egészségügyi ágazatban, beleértve a szervezést is. Ez javítani fogja az egészségügyi ellátás minőségét és hatékonyságát, valamint ahhoz is hozzá fog járulni, hogy javuljon a magyar lakosságnak a többi uniós tagállamhoz képest aránylag rossz egészségi állapota és alacsony várható élettartama.

Államreform operatív program

Az e program keretében nyújtott támogatás célja javítani a közigazgatási és igazságszolgáltatási szolgálatok működésének színvonalát, valamint a közigazgatási funkciókat ellátó kormányzati intézmények, illetve nem kormányzati szervezetek működését. A támogatott tevékenységek közé tartoznak az alábbiak:

- Jobb közigazgatási eljárások és szervezeti felépítés megvalósítása
- A humán erőforrások minőségének javítása a közigazgatásban.